

Keleten a helyzet...

Ül az amerikai apuka a számítógép előtt, és bosszankodik. A lánya zenét töltött le, de a saját gépére mentette, így apuka azt most nem tudja meghallgatni.

Amerikai apuka ekkor kitalálja, hogy elmegy a boltba, levesz a polcról egy kisebb kiszolgálót, és a másnapi napiparancsban kihirdeti a család számára: ezentúl mindent az új jövevényre kell menteni. Amerikai apuka és családja Linux-felhasználók lettek, még ha nem is tudnak róla. Valószínűleg a tengerentúli valóság sem teljesen ilyen, de a magyarral nem indíthattam, az ugyanis elég lehangoló. Bár már vannak olyan családok, ahol nemcsak egy pályázati úton szerzett számítógép lapul szerényen a sarokban, hanem több gépet, esetleg családi kiszolgálót is találni, ezek egyelőre nagyon ritkák.

A magyar ugaron

Talán ez is az oka annak, és a szokásos „barkácsoljunk” magyar virtus, hogy a Demand 2000 munkatársai a gyerekkori sárkányos mesék világát idéző elkerekedő szemmel mesélték, amit talán azóta is próbálnak felfogni: már két darabot is eladtak a Toshiba otthonra és kisebb irodákba szánt kiszolgálójából. Az ütött-kopott, néhol kicsit horpadozott doboz láthatóan nem a szomszéd utcából érkezett. A Toshiba America feliratok, az amerikai szabvány szerinti tápcsatlakozó – ezt az importőr egy magyarral egészítette ki –, a kizárólag angol nyelvű leírás mind-mind arra utalt, hogy a magyarországi eladások nagyságrendje miatt még jó ideig nem leszünk kiemelt célterület a távol-keleti cég számára.

A készüléket úgy csomagolták, ahogy a hordozható gépeket szokás: oldalt egy laposabb dobozban külön vannak a kellek, a gépet magát pedig középen, két szivacstartóval biztosítva helyezték el.

A szép külső nem minden...

A nagy Ő szép. Szürke fémháza, egyszerűségében elegáns előlapján fénylő Toshiba felirata, a sarkaira húzott acélkék műanyag betétek legalább egy hosszú sóhaját megérdemelnek – eddig mindenki beleszeretett, akinek megmutattam. Ha lakásunk nem szigorúan a neobarokk stílust követi, bátran kitehetjük akár a könyvespolcra is. Nagyon nem

szabad elrejtteni, hiszen a műszaki érdeklődésűek arca éppen a készülék hátlapjának láttán fog kipirulni. Hátral, a tápcsatlakozó mellett egy RJ-45-ös aljzatot találunk, majd még

nyolcat, ezen kívül egy telefonos aljzatot és egy párhuzamos kaput is. Két bumszli csavarral egy kisebb fedlapot is kioldhatunk, alatta egy 20 GB-os IBM Travelstar merevlemez lapul. Mellé egy másikat is telepíthetünk, majd szükség szerint tükrözhetjük a két lemezt, így készítve egyfajta biztonsági mentést, vagy dönthetünk úgy is, hogy további tárhelyet szeretnénk, a tükrözésről pedig lemondunk. A bővítési lehetőségek rövidke sora ezzel véget is ér. A készülékre monitort, billentyűzetet, egeret nem lehet csatlakoztatni. Tervezése során nyilván nem az volt a cél, hogy a felhasználó a gépet piszkálja, hanem az, hogy használja. Ehhez minden segítséget meg is kap: a 414 oldalas használati útmutató a félreese beállítási lehetőségeket is részletesen tárgyalja.

Azt, hogy miért kell nekem mindenképpen a telepítő CD-lemezt használnom, már kevésbé részletesen, ám annál hangsúlyosabban fejtették ki. Mivel nem tudtam, mibe tenyerelek, az előírt módszertől nem is mertem eltérni. Az alapfelkészítés – minő előítéletek! – az, hogy a felhasználó gépén Windows fut. Ennek beállításait a telepítő így-úgy módo-

sítja, és újraindítás után a kiszolgáló már használható is. A telepítőprogram nem sokat kérdezt, csak egy felhasználónevet kért. Azt ugyan elfelejtette pontosítani, hogy miféle felhasználónévre kíváncsi, így a megadott névvel örömmre új felhasználót hozott létre a Windows alatt és a kiszolgálón egyaránt, kirkott az asztalra három ikonot, aztán újraindította a gépet.

A kiszolgálót addig naná, hogy nem találta meg, míg belső hálózati ethernet-kártyámat DHCP-használatra nem állítottam. Innen viszont gördülékenyen mentek a dolgok. Saját gépem DHCP-n keresztül kapott címet a kiszolgálótól, amely az alapértelmezett átjáró szerepét is átvette.

A kezdeti szenvedés után innentől felgyorsultak a dolgok. A már említett ikonok segítségével a kiszolgálón három fontos felület érhetünk el webalapon. Az egyik a felügyeleti program, a másik a digitális központ, amely zenék, filmek, képek tárolására és megosztására használható, a harmadik pedig a belső csoportmunkaportál.

A felügyeleti programról csak jót tudok írni. Ízléses, jól áttekinthető, ha valamelyik elem fölé odahúzzuk az egeret, rövid súgót jelenít meg. Egy webes felügyeleti felület tervezésekor bizonyára sok fejtörést okoz, hogy milyen szintű felhasználó számára készüljön a termék: a kezdőknek nem szabad túl sok beállítási lehetőséget adni, mert valamit biztosan el fognak rontani, a profik viszont elégedetlenek lesznek, ha nem engedik őket mindenbe belepiszkálni. Úgy vélem, a Toshiba tervezői csaknem tökéletesen eltalálták a középutat, és általános környezetben elegendő beállítási lehetőséget adnak.

A rendszergazdai felület

A rendszergazdai felület öt csoportba sorolja a beállításokat. A **Report** csoport tagjaival kérdezhetjük le a készülék állapotát és beállításait, a tűzfal állapótól kezdve a processzor tápfeszültségén keresztül a legutóbbi biztonsági mentés időpontjáig. A **System** csoport teszi lehetővé többek közt a felhasználó-

lók hozzáadását, az elektronikus postaládák beállítását, a nyomtatási sor áttekintését és a biztonsági mentések és visszaállítások elvégzését. A *Network* csoport neve beszédes, itt adhatjuk meg internetkapcsolatunk jellegét (ethernet alapú, kábelmodem, DSL); állíthatjuk be az internetes tartalomszűrést; a tűzfalat, amelyhez saját kezűleg is hozzáadhatunk szűrési szabályokat; a kiszolgáló helyi hálózati nevét és munkacsoportját; illetve VPN-kapcsolat létrehozására is módunk van.

A belső csoportmunkaportál felügyeletére szolgál az *Intranet* csoport. Az egyszerű portál kinézetét néhány egyszerűbb sablon közül választhatjuk ki, egyedivé tételére megadhatjuk a céges – avagy családi – logót. A portálka tartalmaz egy üdvözlő oldalt; egy híroldalt, amelyhez egyszerű szerkesztői háttérrendszert is készítették; egy esemény-

oldalt, amelyre a többeket is érintő eseményeket, találkozókat jegyezhetjük fel; egy dokumentumtárat, ezt a közös sablonok elérhetővé tételére használhatjuk; valamint egy webes hivatkozásokot tartalmazó oldalt.

A *Services* csoport a leghaszontalanabb számunkra: itt tudjuk bejegyeztetni a készüléket, támogatást kérhetünk, frissítéseket tölthetünk le – ezek önmagukban hasznos dolgok, ám innen, Európából elég bajosnak tűnik az igénybevételük.

A kiszolgálón Samba fut, alatta minden felhasználó egy nyilvános és egy személyes könyvtárat kap, amelyekhez a telepítőprogram egy-egy hálózati meghajtót is hozzárendel. A felhasználókat a rendszer három jogosultsági szintre osztja, az első szint például nem érheti el a felügyeleti felületet. Ez kiegészül azzal, hogy például VPN-kapcsolatnál külön jelölhetjük ki azokat a felhasználókat, akiknek joguk van a kapcsolat használatára.

Természetesen a felügyeleti felület nem kínál lehetőséget az összes beállítás módosítására. Nem sikerült például megtalálni a módját annak, hogy módosíthassam a belső hálózati ethernetkártya IP-címét, vagy éppen a DHCP-kiszolgáló által osztogatott címtartományt. Valószínűleg ezek azok a beállítások, amelyek a célközönség számára nem fontosak – gondolhatták a tervezők.

Hatalomátvétel

Természetesen nincs minden veszve, telnet-tel ugyanis be tudunk jutni a gépre. Erre egyetlen felhasználónak van joga, őt *telnetuser*-nek hívják. Miután eként beléptünk, az alábbiak jelennek meg:

Red Hat Linux release 6.1

↳ (Cartman)

Kernel 2.2.12-20 on an i586

Ha a `su root` parancon is túljutnunk szabadon garázdálkodhatunk: a grafikus felületről hiányzó beállításokat is módosítani tudjuk, illetve alkalmazásokat telepíthetünk; egyedül arra kell vigyázni, hogy egy elrontott frissítés vagy egyéb hiba miatt – billentyűzet és egér hiányában – nehogy kizárjuk magunkat a saját gépünkéről.

Mire használható egy ilyen viszonylag zárt kiszolgáló? Ha valakinek fel kell tennie ezt a kérdést, akkor a válasz: semmire. Ha sikerül felismerni a benne rejlő lehetőségeket, akkor az, hogy gyorsan és kényelmesen helyezhetünk üzembe egy otthoni vagy kisebb irodai kiszolgálót.

A készüléket a Demand 2000 Kft. munkatársai bocsátották rendelkezésemre. Végfelhasználói ára: 89 000 Ft + áfa.

Medgyesi Zoltán (mz@rettesoft.hu)

A BMGE 24 éves informatika szakos hallgatója. Szabadidejét legszívesebben a barátjánőjével tölti. Szeret autózni és bográcásban főzni. A Linuxot hat éve ismeri, de még nem volt lelkiereje, hogy áttérjen rá. A Linuxvilág hírszerkesztője.

A gép adatai

AMD K6-2 350 MHz processzor
64 MB SDRAM
20 GB merevlemez
telefonos csatlakozó
hétkapus 10/100 Mb/s
ethernetkapcsoló
ethernetaljat kábelmodem/DSL
csatlakozáshoz
párhuzamos kapu
előlap LCD
2 kg
6,84×34×26 cm

Képességei

- fájlkiszolgáló
- nyomtatókiszolgáló
- internetmegosztás
- helyi hálózati portál
- tűzfal
- webes gyorsítótár
- biztonsági mentés